

Nro. 18.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Költ Bótsben, Kedäen Augustusnak 31-ik napján
1802-ik éjzondóban.

Német Ország.

A' Passau Püspöki Fejedelen' kívánságára, valamint ennek lakóvárosába úgy ezen városnak vidékeire is Autfriai fegyveres seregek szállottának bé, olyan rendelés mellett, hogy ezen fő Papi Fejedelemséget oltalom alá vegyék, addig, míg azon alkudozások elvégeződnek, a' mellyek a' Régensburgi Diétán a' Lünevillei békefelkötésnek még vegre nem hajtódott izikke yei felett, egy e' vegre kineveztetett Deputátzió által, a' magokat ezen munkában közbenjáróul ajánlott három Hatalmasságok' u. m. a' Frantzia Respublika' Prutzzia' és az Orosz Birodalom' követeinek jelenléteben tartodai, és minden órán el-

kezdődni fognak. A' Cs. Királyi seregeknek *Passau* való bémenetelekre nézve egy hirdetéft tétetett a' Püspöki Fejedelem közönséggel, a' mely ezeket foglalja magában :

„Mihthogy ezen Augufthus hónapnak 10-dikén a' *Bavariai* lovas és gyalog seregek két csoportokban a' *Duna* jobb és bal partjain, minden előre való jelentés és hírtétel nélkül, minden ágyúzó készületekkel, töltött ágyúkkal, és meggyújtott kanotzokkal, ezen Püspöki lakóváros kapuja előtt oly módon megjelentenek, és ott olyan formálog megtelepedtek, hogy azoknak a' városba való erőszakos bejövetelektől minden szempillantásban méltántartani lehetett; és a' mely környülállások oly rendkívül valók és nyúghatatlankodások voltak, hogy eö Püspöki Fejedelemsége, mind ezen Fejedelemséghez mind a' Német Birodalomhoz való köteleffégét elmulasztani gondolta volna, ha ezen nyúghatatlankodató környülállások felől, eö Cs. Kir. Felségét mint a' N. Birodalom' fejét alázatoffággal nem tudósította, 's az eö Császári Felsége oltalmazását minden idegen erőszakos hatalmaskodások ellen ki nem kérte volna: ehezképpett olyan rendeléft vett a' *Schardingban* lévő Cs. Királyi Komandírozó Generalis a' Hadi Kantzelláriától, hogy az alatta lévő Cs. Királyi fegyveres néppel *Passau* városát és az ahoz tartozó vidékeket ezen hónapnak 17-dikén katonai módon foglalja el; de olyan bizonyoffá való tétel mellett, hogy az Országban igazgatásban és Konstituziójában legkissebb változtatás nem tétettek. Midőn eö Püspöki Fejedelemsége ez szerént ezen környülállásokat mindenek tudokra adatja, egyizersmind a' hazaatyához illendő módon meg inti minden hűséges jobbágyait, hogy tökéletes tseadességben legyenek, magokat minden politikai okoskodásoktól meg tartóztatassák, 's azon nagy muakának végét,

a' melly az öfzsze hivattatott Diétai Députátzió tanátskozásainak tárgyok, 's a' mellyekben ezen Püspöki Fejedelemségnek állapotja is végképpen meg fog határozatni, olyan nyugalommal várják el, a' melly minden tsendességet szerető Státusok lakosaiknak meg különböztető tulajdonságok. Költ *Passauban*, Aug. 17^{ik}én, 1802:ben.

A' *Saltzburgi* Érseki és *Berchtoldsgadeni* tartományok iránt is hasonló óltalmazói figyelmeztetéssel lenni méltóztatván eö Cs. Királyi Felsége, ezekben is bé szállította, hasonló bizonyossá való tétel mellett, fegyveres seregeit.

Károly eö Királyi fő Hertzegsége *Lintzet* is meg fogja látogatni azon kerülő útjában, a' mellynek tételére Aug. 20: dikán Bétsből el indúlt, és a' melly úgy intéződött el, hogy *Krackauból*, *Olmützbe*, innét *Brünbe*, azután *Prágába* folytatván útját eö fő Hertzegsége, *Lintzen* keresztül jöjjen vizsza Bétsbe, a' hová September' végére szándékozik meg érkezni. Central University Library Cluj

A' *Darmstadt* Landgrófi Fejedelem, gondolóra vévén azt, hogy tartományáiban, rész szerént ezen hadakozásnak veszedelmes befolyása, rész szerént a' jelen való időnek közönséges veszettsége miatt, az erköltsi ártatlanság nem kevésbé kezdett légyen hanyotlani, és hogy ezen veszettségnek meg gátoltatására az ifjuság jó neveltetésénél és tanittatásánál jobb mód alig lehet, egy Pátenst adatott ki, melly által arra tzelel, hogy a' Prédikátorokatsatólhaffa menzél szorosabban öfzsze a' falusi oskolákkal, Ehez képeft parantsóltatik, hogy — 1) ször, minden Prédikátorok felelni tartozzanak a' magok Ekklesiájok és Filiáik béli oskolákert — 2) ször, minden falusi Papok, az oskolákra való közönséges figyeimezésen kívül, minden héten két egész órak

alatt tanítsák a' rendes iskolamesterek jelenle-
tekben, az iskolába járó gyermekeket, az igazi
keresztényi tudományra — 3) szor, a' Superin-
tendensek és Inspektorok, a' magok szokott visi-
tációik alkalmatosságával, az Esperestektől és az
Ekklesiái Elöljáróktól tudakozzák és tanulják ki,
hogy valyon a' Papok eleget tésznek e' igaz lel-
kiesméret szerént a' 2 = dik pont alatt találtató pa-
rantsolatnak.

Salzburgból, Aug. 19 = dikén. — Gen. Meer-
feld ma dél előtti 10 órakor, a' Jordis Regement-
jét maga személyesen ide bévezérelte, hogy ezen
tartománt a' Császár eő Felsége nevében a' Tos-
kánai Nagy Hertzeg számára el foglalja. Több
más Cs. Királyi Regementek az Inn felé nyomúl-
nak, a' melly folyó víz ennekutánna a' Salzbur-
gi Fejedelemség' határa fog lenni, a' melly-
hez tsatelődni fog még az az úgy nevezett Inn-
viertel is, a' melly 1779 = től fogva Austriához vólt
tsatóltatva. A' mostani Országglás mód azonköz-
ben, *interimáliter* a' mostani állapotjában marad.
Az úgy nevezett Innviertel másutt térítettök vilz-
sza Austriának.

A' Leöh vize mellől Augustus 21 = ik napján.
Minekutánna az Aus triai katonaság 18 = dikban jó
reggel Passauba bé szállott 's azt a' Toskánai
Nagy Hertzeg számára elfoglalta vólva, a' Bava-
rus katonaság annak vidékeirel, haladék nélkül
vilzsa tért a' Bavariai határokra.

Passauból Augustus 18 = ik napján. Az Aus triai
katonaság ma itt egész nap fegyverben állott, és
kvártélyokra sem ofzlott. Ezeknek és a' Bava-
rus seregeknek szélső vigyázóik, nem meszse ál-
lanak egymástól. Az Inn mejjékeire gyülő Aus-
triai fegyveres nép 25 ezer emberekből áll.

Felső Aus triából, Aug. 13 = ikán. Az Innmej-

jékei felé utazó, 23 Batalionokból és néhány osztály lovasokból álló feregben, a' Stein, Sporki, Ansbach, Rosenberg, &c, Regementek, és Bellegarde, Meerfeld, Strauch, Princz Róhán, &c, Generálisok, neveztetnek meg. A' Toskánai Nagy Hertzeg tartományai, a' mellyekbe való bészálásra ezen Regementek ki rendeltettek, az ön vize mentiben Tirolisnak határszélétől fogva, az úgy nevezett *Innviertelt* is ide értve, *Passauig* terjednek ki.

Neuburgból, Aug. 21: dikén. Eppen most érkezett ide az a' parantsolat, hogy a' Bavaruskatonaság innét 24: ikben Bamberg felé induljon útnak. Miképpen fognak ezen Bavarus fegyveresek ottan fogadtatni, még nem lehet tudni, mint-hogy Bamberg is olyan nyilalkoztatást tett, miut már a' régibb levelekből tudjuk, *Würtzburgal* égygyütt, a' milyent *Passau*, hogy idegen fegyveresek előtt nem nyit kapukat, addig, míg a' Német Birodalmi Diéta által kinevezetett Deputatzióznak végzésit nem látja, a' melly *Septemberben* fog ehhez a' nagy munkához, hozzá kezdeni.

Münchenből Aug. 21: dikén. — Három Regementjeink, ma éjjeli 12 órakor indultak innét útra *Wasserburg* felé, bő petsételt parantsolattal. Innét mind el takarodott a' rendes katonaság, annyira, hogy a' kapukon a' polgár katonák állanak vigyázaton. A' rendes katonaságnak egy része *Ulma* várossának és egyéb *Swéviai* vidékeknek, a' más része *Frankoniának*, nevezetesen *Bambergnek* vette útját, a' harmadik része *Passau* mellett állapodott meg a' Gen. *Bartels* vezérlése alatt. de a' kit ott már *Generál Deroi* váltott fel.

Regensburgból, Aug. 19: dikén. — „Az a' Német Birodalom béli pótolásokat, osztózásokat, és min-

den ezekből folyó következtetéseket elintéző Députáció, mint már régen tudva vagyon, a' Moguntziai Választó Fejedelmi, Saksoniai Választó Fejedelmi, Cseh országi Választó Fejedelmi, Brandenburgiai Választó Fejedelmi, Bavariai, Württembergi, Hessenkasseli, és az úgy nevezett Német Rend (Teutonicus ordo) béli Követekből fog állani. Az ezen Deputációhoz tartozó közben járók, Frantzia Diplomátikus polgár *Mathieu*, és Orosz Császári követ Báró *Bühler*, már meg érkeztek ide, és minden órán hozzá fognak közbenjárásoknak folytatásához kezdeni. Ez szerént a' Frantzia országlószékeknek három nevezetes emberei vannak most itten, u. m. a' rendes Követ *Bacher* rend kívül való Követ *Laforet*, és Diplomátikus *Mathieu*.

„Mihelyest az Orosz Követ Báró *Bühler* ide tegnap megérkezett, azonnal eleibe terjesztette a' Magistratusnak, rendkívül való gyűlésben, hogy mi némű Biztosi foglalatosságban jelent legyen meg itt a' Német Birodalmi Deputációnál, kinyilatkoztatván egyfersmind, hogy mi némű tisztelttel legyen ezen Követségi hivatala öfzfeköttetve. Arra is emlékeztette a' Magistratust, hogy jobb politziai rendtartásoknak felállítására fordítsa figyelmességét. Most itt majd minden éjjel különbkülömbféle orozkodások és lopások történnek.

„Mind az itt említett Orosz Követ B. *Bühler*, mind pedig Fr. polgár *Laforet*, mihelyest ide érkeztek, haladék nélkül bé mutaták a' Császári, és a' Moguntziai Választó Fejedelmi Direktoriális Biztos uraknál a' magok tellyes hatalmokról szóló leveleiket: midön egyfersmind azon egygyezést is, a' melly az Orosz, Pruszszus és Frantzia országlószékek között, a' Német Birodalmat illető oltozasok eránt két nyelven készült, kopiaák-

ban által adták, de olyan feltétel alatt, hogy az még most tellyességgel közönségesse ne tétetessék.

Regensburgból, Augustus 22-ikén. A' Német Birodalom Tanácsában, az Orosz és Frantzia tellyes hatalmu Követ uraknak, B. Bühlernek és Polgár Laforetnek meghatalmazó leveleik Aug. 20-dikán vétettek elő. Az Orosz Követé Déák nyelvein van írva, és summáson azt foglalja magában, hogy: mivel eő Orosz Császári Felsége a' Német Birodalom ügyit mindenkor fel venni kívánta és kívannya, és azon törekedik, hogy a' pótolások dolga, a' melly Régenburgban fog el végeztetni, tsendesen folyhasson le: erre nézve a' maga részéről B. Bühlert küldötte el eő Cs. Felsége a' N. Birodalmi Deputázióhoz. Az a' tettzése eő Cs. Felségének, hogy a' Deputázió mind azok iránt, a' miket a' nevezett Követ elő fog tejesztetni, bizodalommal viseltessék, &c. — Ezen meghatalmazó levélnek, a' Császár, *Sándor*, és Hertzeg Kurakin irták alája neveiket.

A' Frantzia Követ *Laforet* meghatalmazó levele, ilyen szavakból áll: — „

„*Bonaparte* Első Konzúl, a' Frantzia nép' nevében, a' Bavariai Vál. Fejedelmi udvárnál lévő Fr. Követ polgár *Laforet*' külfégébe egész bizodalmat helyhezttetvén, ötet ezért a' N. Birodalmi Dietára a' Frantzia Respublika rendkívül való Követjévé nevezi, és néki a' réa bizott dolgoknak el követésére szükséges hatalmat ad. Páris, Aug. 5-dikén. — „

„*Bonaparte*.

„*Talleyrand*.

Freysingenből Augustus 23-ikén. Egy ember ma jó réggel érkezett *Erdingből* ide vizsgálva, a' ki azt beiszéli, hogy ő az *Inn* mejjékei felől, sokáig tartott ágyuzást hallott légyen.

Hufelandnak, az emberi élet mér-hozzfzabbításá-
sá mesterségéről írt munkája valamint iziote-
más munkája is igen nagyra betsülte ik miade-
nektő. Angliába is elment ez a' hasznos könyv
és nagy kedvveléggel olvastuk. Annaira megtet-
szett nevezetesen a' Földmivelő Társaság Elöl-
lőjének Sinclairnek ez a' munka, hogy annak
olvasása után egy hasznos hasonló tárgyú könyv
frására adta magát, melyben a' a' többek kint
meghívja a' Hivatalt viselőket és Orvokat, hogy
figyelmezzenek arra, a' mi az egy, vagy más
rangú polgárok életét rövidíti vagy hozzfzabbítja,
teiteknek alkotásához, és a' külső környülatások-
hoz képest. A' nevezett Iró ezen dologról tett
jegyzései, mellyek Hufelandéval is megegyyez-
nek nagyobb részint, ide mennek ki. 1) A' mér-
sékelt meleg égű, és hideg Klíra alatt lakó em-
berek tovább élnek, mint a' meleg tartományok-
ban lakók. 2) Sokat tesz a' hozfzú életre az is,
ha az ember se nem igen alacsony természetű, ha-
nem középserű, zömör. (A' milyenek a' Magya-
rok rendszerént). 3) Az is sokat tesz, ha valaki
nem nem olyan szüéktől származott, kik meg
Attyaiktól kaptak valami nyavalyát, és az mag-
zatjaikra is által ment. 4) Ha az ember vidám,
és épen ezért egy eszköze az élet meghozzfzabbí-
tásának a' vidámság, ellenben a' szomorúság ron-
gálja, rövidíti azt. 5). A' középser állapotnak,
az az, annak ha valaki sem nem gazdag, sem
nem szegény, nagy befolyása van az élet meg-
hozfzabbítására, vagy rövidítésére. 6) sok függ
itt attól, hogy mitsoda mester ember valaki p.
o. A' bányász, a' ki a' föld gyomrát bujja, a'
hutás, rendszerént elébb meghal mint az aszta-
los. Egy két ellenkezőt mutató példa, még el
nem rontja ezt a' jegyzést. 7) A' mérsékelt moz-
gása a' testnek, és a' mérsékelt munka hatóság
eszköz az egésség fenntartására. 8) A' páros élet,

a' nőtelenfégnél jobb az élet hosszúságára nézve. 9) Ha 48, 50 esztendőt éléri az Alszonyok, azonúl tovább szoktak élni mint a' férjfiak. 10) A' hosszú élet jele az, ha valakinek 36, vagy 40 esztendőös korában foga nő, vagy azt tapasztalja magában, hogy ifjúi elevenége nem fogy.

Frantzia Respublika.

Máintzból, Aug. 18-dikén. Ezen Donnersberg nevü, 's a' Réausi, Mosellai, és Roeri Departamentomainkban, egy időtől fogva, feles számu fegyveres nép gyülekezett öfzfze a' Respublika belső vidékeiről, a' régi Belgiumból, és a' tenger partjai mellől, a' mellyek a' Rénus bal partján megtelepedvén, fegyverben való gyakorlással töltik idejüket. Közelébről több táborokat fognak formálni. Öfzfze való gyülekezéseknek közép pontja még nem tudatik, hanem *Andernach*, *Máintz*, vagy *Speier*, gondóztatik lenni. Haonló fegyveres öfzfzeseregíésekről írnak az Alsátziai két Dépártamentomokban, Straßburgnál, Neubreisachnál, és Hünningennél. Nevezetesen az új *Conscriptus* katonaságnak gyakoroltására gondólják hogy akarna az Országlószék ezen táboroknak a' határszéleken való öfzfzegyűjtésekkel tölözni: hanem, minthogy Olasz országból is rendeltettek ugyantsak ezen táborokba régi gyakorolt Rogemntek, nem lehet mondani, hogy a' katonagyakorlás alatt egyéb politikai tziel is ne lehessen.

Páris, Augustus 13-dikén. A' *Defenseur* nevü újságban olvastatik, hogy a' Rénus bal partján öfzfzegyűlekezett Frantzia katonák száma, 40 ezer fejekből áll, és az a' tzielja, hogy ha kívánatni fog, a' Német Birodalom béli öfzfztozás munkáját, ha a' szükség kívánni találja, elő fehéll-

hesse. — Mostanában 16 ezerre számlálják a' Párisban tartózkodó Anglusokat. Egy Anglus személy, ha hazájából ki akar utazni, 2 Font sterlinget (20 — 22 forintot) tartozik fizetni a' passusért. Ez egy jó fededelem külföld az Anglus országglószék kasszájában. De a' Párisiak sem rossz szemmel nézik magok között ezt a' sok idegent, minthogy mások is, de kivált az Anglusok, igen jól költének. — Az aratóft igen áldottnak lenni írják Frantzia országban minden tudósítások, és minthogy idegen országokból is felette sok gabonát hozatott hajókon az országglószék, az élet árán naponként száll alább meg alább, úgy annyira, hogy a' Párisiaknak leg kissebb panaszra sincsen okok ezen tekintetben.

Parisból, Augustus 15-ikén, reggel. Itt minden Katholikus és Protestáns templomokban *Te Deum* éneklés és háláadás fog tartatni a' Bonaparte holtig való Konzultségáért. A' Pápa Köveve Kardinális Kaprára nagy misét szolgáltat dél előtti 10 órakor a' Sz. Mária templomában, a' melly alatt az Első Konzulnak egy *Fesch* nevezetű, Korsikai születésű idős atyafia, *Lyoni* Érseknek szenteltetik. — Estvéli 6 órakor minden piatzokon el kezdődik a' tántz és muzsika, az egész város megvilágosittatik, és külömbkülömb tüzijátékok lesznek. — A' Párisi Érsek egy Pásztori Levelet bocsátott az alatta lévő hívekhez, mellyben így szoll hozzájuk:

„Ma, Aug. 15-dikén, kiáltja ki a' Frantzia Respublika annak a' fő embernek holtig lejeadó Konzultségát, a' kit ő szeret, és a' ki ő néki bölts törvényeket ad. Egy nemzetnek feje, minden tagoknak tulajdonok; a' jó törvények betsefőbbek az aranynál, édesebbek a' méznél. Erre nézve hívunk mi titeket ölszke a' sz. oltárok eleibe, hogy a' Mindenhatónak, ezen bölts fő nagy tsele-

kedeteiért hálákat adjatok; meg hívunk benne-
teket, hogy az Első Konzúl betses életének ál-
landóságáért, könyörögvén, így kiáltsatok fel :
Eljen Bölts Salamon! Maga Szent Pál az Apostól
is arra int és késztet bennünket, hogy Elöljáró-
inkért könyörögjünk, hegy az ő éltalmok alatt,
békefélges, idvelléges, és ditsőfféges idöket élhes-
fünk. &c.“

Párisból Auguftus 16-ik napján. A' Párisi
közönléges leveleknek egész lapjaik a' 15-ik Au-
guftusi örvendetes czeremoniáknak leirásával van-
nak tele. A' Törvényhozó Gyűlésnek minden Pá-
risban lévő tagjai, az egész Tribunátus, a' Cassa-
tions-Tribunál, a' Párisi Érsek számos Püspö-
kök és fő Papok által kísértetve, a' Párisi Pré-
fektus minden itt való fő hivatal béli személyek-
kel, az Apelláló és Büntető Tribunálok, az Alsó
peres hivatalok, a' Kereskedők Tanátsa, egy szó-
val minden Párisban lévő kigondolható polgári
és katonai fő tiszti karok, *in corpore* az Első Kon-
zúl tiszteletire mentek, és ötet ki keresett kife-
jezéseknek gyöngyszemeikből öszsze fűzetett orá-
tziókkal közönlötték. A' Konzúl is hasonló vál-
logatott szavakból álló feleletekkel fogadta az ő
tiszteleteket. Tele van a' Moniteur ezekkel a'
beszédekkel. Az után az itt lévő külső Ministerek
és Követek állottak elő az audenziára a' véllék
lévő honfiakkal égygyütt kiket a' Konzúlnak bé-
mútattak.

Igen jeles volt egyéb illuminátziók között a'
Sz. Mária temploma felett egy mesterségesen ké-
szült tsillag, a' melly elvéli 8 órakor tettett
fel, és egész éjjel igen móltóffágoson tündöklött,
A' templom tornyainak egyéb megvilágosított
részeik között nevezetes volt még az is, a' melly
az égi tizenkét jegyeket ábrázolta, Leg előbb is
az a' jegy világosult meg, a' melly alatt Bona-

parte születtetett, t. i. a' Szüz jegye, és fél óráig világoskodott egyedül, addig, minekelőtte ezeket világoskodni el kezdettek volna. A' három helyen való tüzi játékoknak égygyike, az úgy nevezett Új-hidan, másika a' régi Tanátsház piatán, a' harmadika pedig az Elyzeumi mezőnek térfégén, ment véghez. Az Új-hidan, a' hol a' békeffég állóképe megvilágosittatva szemléltetett, egyfzerre 40 ezer rákétak repültek fel süvöltözve és sok ezer formában a' levegő égbe. Jelesen vólt még illuminálva a' *Vendome* piatán a' Haladatosság temploma, a' melly 100, husz-husz lábnyi magosságú, és virag koszorúkkal felékesítettett oszlopokon állott.

„Egy szóval, így fejezi ki magát egy Párisi író, éppen a' vólt ez a' 15-dik Augusztusi innepnap, a' minek lennie kellett; ebből egész Páris részesült; ezt egész Páris celebrálta; ez a' títupa haladatosság' homágiuma vólt. Az illumináziók pompások és jelesek vóltak. A' három tüzijátékok az egész innepelő népet három felé osztották. Sohol semmi szerentsétlenség nem esett. Mindenek leg nagyobb tsudálkozással beszélgettek azon tsillag felől, a' melly a' Sz. Mária templomának egygyik tornya tetején szemléltetett, és mint a' Párisiaknak szokások, ki egy ki más jeles mondatst mondott rólla. Mind ezek között pedig leg jeleebbet, és két féleképpen is magyaráztathatót mondott egy falusi paraszt. Ez is ott bámoszkodván a' többek között, mondja egyik a' szomszédjai közzül néki, hogy lássa, az a' *Bonaparte*' tsillaga, az a' *békeffég*' tsillaga. — Látom, felel a' paraszt, ez szerént mi, és a' mi gyermekeink ezen szép tsillag alatt le fekkhetünk, és békességben allhatunk! „

Kölnből, Augusztus 15-dikén. Az ezen városban ennekelőtte vólt 29 parokhiális templomok.

5 apáturságok, 10 barát és 45 apátza klástromok, 16 ispotályok, és 50 kápolnák helyet, a' mostani rendelkezések szerént csak 16 párokhiálistemplomok tartódtak fenn. Az arany, ezüst, és drága kövek elzárattattak, az ezekben foglaltatva volt erejkék pedig, pamutba takartatva, a' Papoknak általadattattak. — E' történt az *Acheni* 21 klástromokkal is.

Polgár *Darü* egy plánumot terjesztett a' Konzulok cselbe a' Frantzia katonaságnak új rekrutázása módja felöl, a' mellyben jeles Státistikai jegyzéseket hord elő a' Respublikának népességéről, először a' lakosok számára, másodsor magosllágokra, harmadsor katonai külömböző hajlandóságokra, és negyedsor a' városi és falusi nép között való katonai külömbönségre nézve. —

A' Respublikának mostani határai között lakó emberek számát 32 millióra teszi. Ezeknek 17 harmintharmad részek, aszifzony nép, 1 hatod részek gyermek, 1 tizenkilentzed részek a' 40 esztendöt meg haladott férjfiak: következésképpen 6 millió, fegyverkezésre alkalmas férjfiak találhatnak az országban. Hanem, minthogy az új rekrutázás módja szerént, csak a' 20 — 25 esztendő fiatalokat illeti a' katonáskodás, csak valami 1 millióra lehet tenni a' fegyverfogható lakosok számát.

A' mi a' lakosoknak testek nagyságában álló külömbözéseket illeti, azt mondja, hogy a' legújabb meg vizsgáltság szerént, 48 ifju legény között egy 5 láb 1 tzol — 85 között egy 5 láb 2 tzol — 199 között egy 5 láb 3 tzol — 511 között egy 5 láb 4 tzol 1417 között egy 5 láb 5 tzol — 2398 között egy 5 láb 6 tzol — és végre 7795 ifju legény között egy 5 láb 7 tzol magosllágú embert lehet Frantzia országnak régi határain belül találni; azzal a' külömbönséggel mind-

azáltal, hogy az országnak északi részében csak egy heted része, a' déli részeiben ellenben egész egy ötöd része a' népnek, alkalmatlan a' kitsínyesség miatt a' katonaságra. Miólta azonközben a' Belgiumi 9, és Rénusi 4 Departamentomokkal Frantzia országnak kiterjedése és népessége megnövekedett, az óta ez a' különbözőség is a' mostani északi és déli Fr. lakosok között szembevetendő képpen megváltozott, minthogy az ezen Német alföldi lakosok, többire igen magas szál emberek.

A' lakosoknak az ő katonai tüzek szerént való megítélésében arra figyelmeztet *Darü*, hogy melyik Departamentomból adták magokat többen vagy kevesebben a' katonáskodásra. Ugy találtatott a' dolog, hogy mikor az Országnak északi része valami tizenötödfél milliónyi lakosok közül 98 ezer katonát állított ki, akkor a' déli része, 10 millió lakosok közül nem adhatott többet 37 ezernél. A' honnét a' következik, hogy az északi Départementokban 149, a' déliekben pedig 279 ember közül állott ki egy a' síkra. Hanem az is igaz, hogy az országnak égygyik részében, a' szántásvetés, mesterségek, kereskedés, és hajókázás, több embereket fognak el a' katonáskodástól, mint a' másik részében; a' melly különbözőségnek, északi és déli Frantzia ország között is helye lehet; ebben nem juthattak annyi kezek a' puskaforgatásra, mint amabban.

A' mai utóljára a' városi és falusi fiatalokból formálódó katonaságot illeti, tudjuk, úgy mond *Darü*, hogy a' révoluczió előtt a' Frantzia katonaság majd tsupa városi születésű ifjakkól állott, közönséges rendtartás lévén az, hogy minden városi ifjak, néhány esztendőig katonáskodjanak. Ezek az emberek pedig természet szerént nem lévén a' munkához és strapátziahoz úgy hozzászokva, mint a' falusiak, a' táborozást is bajosan

állhatták ki, úgy hogy a' tábornak egy hatod részét mindenkor betegnek lehetett gondolni, még pedig a' sebességek ide való számláltatások nélkül. Hanem a' mióta az 1792-dik esztendőből fogva a' falusi paraszt legényeket is, a' requisitzió, conscriptzió, 's egyéb rekrútázás modja, egy formálog illették, az óta a' betegek száma is tsaknem egy harmad részszel meg kevesedett a' Frantzia fegyveres seregknél.

Utóljára le száll *Darü* a' Frantzia Respublika fegyveres erejének 30 esztendőök óta való nevedésire, meg mutatván, hogy határainak mostani kiterjedése 3578 négyzetes mértföldel, és lakosainak száma 3 millióval és 182 ezerrel különbözik a' Westpháliai békeség koritól.

Nagy Britannia.

Napkelcti Indiából olyan kedvetlen hírek érkeztek Londonba, hogy a' *Polygar* nemzetségnek feltámadása, 's a' véle folytatott verekedések, sokkal fontosabb következéseket vontak légyen ott magok után, mint az Anglusok eddig hitték. — Ezt a' Londoni Udv. újság jegyzi meg.

Londonba bizonyos tudósítások érkeztek *Máltha* szigetéről, a' felől, hogy az Anglusok ezen szigetet oda hagyták légyen, és oda, az *Amiensi Kötés* szerént 2000 Nápolyi katonák szállottak légyen ki, a' kik ott eiztendeig fognak őrizeten lenni.

Az Anglus népnek nem kezdenek tetszeni a' sok maschinák, minthogy azok miatt a' munka kevesedik, és a' munkások bére alább szállt. *Somersetshirban Stavertonban* Jones és Hart révü kompániás társák egy gyapjúfonó nagy maschinát állítottak fel, mellyert a' környéken lakók meg mérgeledvén, néhány versben felégetni prób-

bálták a' maschinát, annyira hogy a' kompániasok katonákat kéntelenítették őrizetül kérni. De ezekre sem ügyeltek a' békételenek, hanem rés-jok támogtak és réájok lödöztek. A' Jones háza el égett.

Melly nagy pufztitást tégyen a' dőghalál Egyiptomban, nevezetesen Alexandriában a' még ott lévő Anglusok között, meg tettzik ezen levélből, melly Május 3=dikán indult onnét: —

„Már ezstendeje és 6 hónapja múlt el, hogy az Alexandriai ispotályból mind ki haltak az orvosok. *Feriel* nevű ifju borbéj alig lépett bé, és azonnal le-esvén lábárol, csak hamar oda lett. Néhány társai, a' kik Anglia felé induló félben voltak, forfot huztak az eránt, hogy melyik lép-jék bé az ispotályba. A' for *Anglo* nevű ifju borbéjt érvén, ez is alig ment bé, s csak hamar áldozatjává lett a' peffisnek, &c. — Még vagy 4 ilyen ifju Anglus borbéjokat hordt el a' tudósító, a' kik kevés napok alatt mind oda lettek a' peffis miatt az Alexandriai ispotályban.

Magyar Ország.

Posonból Augustus 24=dik napján. — Nagy méltóságú Tólnai Gróf *Festetics György* Ő Nagysága, és Méltóság. Kis-Rhédei *Rhédey Lajos* Ur követésre méltó hazafiúságok *Titt. Párnitzky Mihály* Urat arra birta, hogy az Ő Csász. Királyi Felfége engedelméből fel állitandó Magyar militaris Akadémia számára, önként, s tsupa hazafi szeretetből 1000 forintokat igirjen, melly nemes tselekedetéről azt végzették a' Tek. Statuok és Rendek, hogy azt Ő Felfégének is aláza-tossan bé jelentsék.